N°. 169. **DE GRONDWET.** 18[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

VRIJDAG 9 DECEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

AFSCHAFFING VAN BELASTING, [illegible] VERMINDERING VAN HET STAATS-INKOMEN.

II.

Van 1841 tot en met 1851 werden in Engeland nieuwe belastingen ingevoerd tot een bedrag van [illegible]178,447 p. s., maar daarentegen belastingen, die te zamen 13,074,323 p. s. opbragten, afgeschaft. De schatkist leed dus door die maatregelen een verlies van [illegible]95,876 p. s. Is nu het Staats-inkomen in Engeland, [illegible] jaren, met gelijke som verminderd? Men oordeele.

De geheele opbrengst der middelen bedroeg in het

jaar 1841.	. . . .	47,650,808 p. s.
in 1851.	. . . .	50,016,314 »
	dus in 1851 meer .	2,365,506 p. s.

Tot die vermeerderde opbrengst heeft de toeneming der bevolking niet bijgedragen, zoo als in de vroegere tijdvakken; want, men zal het zich herinneren, bij de laatste volkstelling in Engeland bleek het, dat de bevolking sedert den vorigen census met bijna twee millioen zielen verminderd was.

Alleen vermeerderde algemeene welvaart is dus de oorzaak geweest, dat men in Engeland in dat tijdvak voor bijna 7 millioen p. s. aan belastingen heeft kunnen *afschaffen*, en juist daardoor voor de schatkist een *hooger* inkomen van 2,365,506 p. s. heeft verkregen.

Maar waaraan was die zoo snel en algemeen toenemende welvaart toe te schrijven? Zeer teregt wordt, naar ons inzien, in de geschiedenis der Tariefs-hervorming in Engeland, door Mr. D. A. PORTIELJE en Mr. S. VISSERING, — een werk, dat vooral ook in deze dagen zeer verdient herlezen te worden; — zeer teregt, zeggen wij, wordt daar die toenemende welvaart aan de afschaffing toegeschreven van indirecte belastingen, waardoor aan de lagere klassen eene dadelijke verligting werd aangebragt, en aan de algemeene nijverheid nieuwe veêrkracht geschonken.

Om tot die afschaffing te kunnen komen, was het in Engeland noodig tot de heffing eener *income-tax* over te gaan, ten einde daardoor het op den duur bestaande jaarlijks te kort te dekken, en de meerdere opbrengst te besteden tot verligting der lagere klassen en wegneming van hetgeen de ontwikkeling van handel en nijverheid nog belemmerde.

Had Sir ROBERT PEEL in 1841 de schatkist in Engeland in dien gunstigen toestand gevonden, als die der schatkist van Nederland, sedert 1849, wij zijn er zeker van, hij zou geen *income-tax* hebben voorgesteld, maar dadelijk tot afschaffing van belastingen hebben besloten. Zijne volgende handelingen en die zijner opvolgers bewijzen het; wij zullen dit in bijzonderheden aantoonen, en daaruit zal dan tevens van jaar tot jaar blijken, hoeveel er na 1842 in Engeland is afgeschaft en welken invloed dat gehad heeft op de inkomsten der schatkist.

Over het jaar geëindigd op 5 April 1843 was er een te kort van bijna 2½ mill. p. s., veroorzaakt daardien de *income-tax* niet in tijds was tot stand kunnen komen, en slechts over een *half* jaar was betaald; maar PEEL had de zekerheid, dat, werden er geene veranderingen in het belastingstelsel gebragt, de inkomsten de uitgaven zouden kunnen dekken. Dit was hem echter niet genoeg: hij wenschte een overschot op de dienst van het volgende jaar te hebben, en om daartoe te komen schafte hij belastingen af die 411,521 p. s. opbragten. Dat hij zich niet vergist had bewees de uitkomst: de opbrengst der belastingen, de *income-tax* er niet onder berekend, was bijna 1½ mill. meer, en het dienstjaar 1844 werd op 5 April gesloten met een overschot van 2,055,427 p. s., of met 1.251,625 p.s., wanneer men er aftrekt de schadevergoeding, bij het vredestractaat met China bedongen, ten bedrage van 803,802 p. s.

Zulk een gunstige uitslag moest aansporen, om op den ingeslagen weg voort te gaan, en in 1844 werd dan ook weder voor 458,810 p. s. aan belastingen afgeschaft; op de uitgaven kwamen in dat jaar bezuinigingen tot stand ten bedrage van bijna 2¾ mill. p. s., en het dienstjaar sloot op 5 April 1845 met een batig slot van 6,342,436 p. s.; of na aftrek van buitengewone ontvangsten bedragende 1,015,318 p. s., met een werkelijk overschot van 5,327,118 p. s.

De vermindering en afschaffing van belasting was in 1843 en 1844 niet op grootere schaal doorgezet, omdat de heffing der income-tax slechts voor drie jaren was toegestaan; toen die heffing weder voor drie jaren bestendigd was, meende PEEL krachtiger te kunnen doortasten.

In 1845 stelde hij wederom vermindering en afschaffing, natuurlijk altijd van indirecte belastingen, voor, tot een bedrag van 4,511,841 p. s.; ook deze maatregel werd door het Parlement goedgekeurd. De gunstige resultaten, wat de opbrengst der overgebleven belastingen aangaat, bleven niet uit; die opbrengst verminderde slechts met 2,141,741 p. s., en dus was in hetzelfde jaar 2,370,100 p. s., of meer dan de helft van het bedrag der afgeschafte belastingen, aan de schatkist door de meerdere opbrengst der overgebleven belastingen vergoed. Dat het dienstjaar op 5 April 1846 niet met een grooter overschot dan van 2,380,600 p. s. sloot, werd veroorzaakt door meerdere uitgaven, een gevolg van den mislukten aardappeloogst: eene plotselinge, vreeselijke, nooit verwachte gebeurtenis, die de vrees voor hongersnood deed ontstaan, Engeland met onafzienbare rampen bedreigde, maar ook tevens het stelsel van belasting op de voedingsmiddelen van het volk, in al zijne hatelijkheid aan het licht bragt, en onder de leiding der Voorzienigheid het middel geworden is, waardoor wijze en voorzigtige Staatslieden, ten minste aan het Engelsche volk het voorregt hebben kunnen verzekeren, van in hunne voeding te voorzien, tot den natuurlijken prijs, niet verhoogd door belastingen. Met moeite onthouden wij ons van verdere uitweiding; maar ons voornemen was alleen, het financiële vraagpunt te behandelen. Die daarover een kort, maar helder en krachtig betoog wenscht te kennen, leze of herleze pag. 262—274 van de vroeger aangehaalde Geschiedenis der Tariefshervorming in Engeland.

In 1846 werden alweder regten en belastingen afgeschaft tot een bedrag van 733,108 p. s. In de beide jaren 1845 en 1846 te zamen, was voor een bedrag van 5,244,949 p. s. aan in- en uitgaande regten en accijnsen afgeschaft, en desniettegenstaande, (zouden wij niet liever zeggen: juist daardoor) was de opbrengst der belastingen, die in 1845 53,215,776 p. s. bedroeg, bij het sluiten van het dienstjaar op 5 April 1847, tot 53,626,178 p. s. gestegen, ruim 400,000 p. s. méér.

In 1847 werden weder de inkomende regten met 344,886 p. s. verminderd, maar de buitengewone duurte der levensmiddelen, de daarop volgende geldcrisis in Engeland, en de plotselinge handelsstilstand, een gevolg der revolutie in Frankrijk, in het begin van 1848, neutraliseerden de heilrijke gevolgen der voortdurende vermindering van lasten, zoodat de opbrengst der belastingen bij het einde van het dienstjaar op 5 April 1848 slechts [illegible] p. s. bleek te zijn of ruim 2 millioen p. s. minder dan het vorige jaar; de uitgaven waren daarentegen zeer vermeerderd, zoodat er een te kort bestond op het dienstjaar van 3,092.285 p. s.

Gaf dit aanleiding, om in 1848 niet op den ingeslagen weg voort te gaan? Het tegendeel is waar. Engeland's staatslieden laten zich niet afschrikken, zelfs niet door een nadeelig slot. Zij handelen steeds uit overtuiging, naar een vast en voorzigtig beraamd plan. Hun stelsel was goed, dit wisten zij, en zonder aarzelen gingen zij voort en schaften ook in 1848 inkomende regten af tot eene som van 585,884 p. s. De uitkomst bewees al weder dat zij goed gezien hadden. Op 5 April 1849 bleek het, dat de belastingen 52,276,782 p. s. en dus 825,173 p. s. meer hadden opgebragt, en het nadeelig slot van het dienstjaar bedroeg slechts 269,377 p. s.

In 1849 toen alle belastingen op eerste levensbehoeften waren afgeschaft en bijna alle den handel en de nijverheid belemmerende bepalingen hadden opgehouden te bestaan, was de tijd daar, om de eenig overgeblevene groote beschermende wet, de navigatieacte te doen verdwijnen; de Engelsche scheepvaart moest van dat oogenblik onder gelijke omstandigheden, den kamp der mededinging met alle volken beginnen. Hoe zij dien strijd zegevierend heeft volgehouden bewijzen de elke maand publiek gemaakt wordende staten van handel en scheepvaart. Door voortdurende afschaffing van belastingen, was Engeland het land geworden, waar de mindere klassen op de goedkoopste wijze in hun onderhoud konden voorzien, en tevens het land, waar de ruimste middelen van bestaan te vinden zijn. Voortgaan op dien weg was natuurlijk; en ook in 1849 werd voor 388,798 p. s. aan belastingen afgeschaft, en het dienstjaar sloot op 5 April 1850 met een voordeelig slot van 2,538.501 p. s.

Dat overschot gaf aanleiding, om in 1850 nog meer belastingen af te schaffen; aan inkomende regten werd voor 834,151 p. s., aan accijnsen voor 456,000 p. s., aan zegelregten voor 515,700 p. s., dus te zamen een bedrag van 1,305,851 afgeschaft. Nu echter was men gekomen tot het afschaffen of verminderen van belastingen die niet dadelijk op andere wijze meer inkomsten in de schatkist deden vloeijen, maar waarvan de gunstige werking eerst later zou blijken. De staat van inkomsten over het dienstjaar deed dan ook op 5 April 1851 zien, dat de opbrengst der belastingen met ruim 2 millioen p. s. verminderd was.

Toch meende men niet te moeten stilstaan en in 1851 werd wederom voor 2,057,330 p. s. aan belastingen afgeschaft, met het gunstig gevolg, dat op 5 April 1852 bleek, dat het staatsinkomen slechts met één derde van die som of wel met 707,561 p. s. verminderd was.

In 1852 was het Ministerie DERBY aan het bewind. Hoe en om welke oorzaken dat zoo spoedig gevallen is, weet ieder, en evenzeer, dat de toen voorgestelde wijzigingen in het belastingstelsel (die onder den schijn van het stelsel van freetrade te willen voortzetten, een eerste stap waren op de baan van bescherming), gelukkig door Engeland niet tot stand zijn gekomen. Wij zeggen gelukkig; want op 5 April 1853 bleek het, dat de staatsinkomsten, ten gevolge van de afschaffing in de beide vorige jaren, weder met bijna 1 millioen p.s. vermeerderd en tot 50,512,806 p.s. geklommen waren.

Het jaar geëindigd op 5 April 1844 was het eerste, waarin de *income tax* geheel betaald is; het staatsinkomen van Engeland bedroeg over dat jaar, na aftrek van de Chinesche oorlogscontributie, eene som

van		52,031,322 p. s.
Belastingen werden afgeschaft of verminderd tot eene som van in		
1844	458,810 p. s.	
1845	4,511,841 »	
1846	733,108 »	
1847	344,886 »	
1848	585,885 »	
1849	388,798 »	
1850	1,305,851 »	
1851	2,057,330 »	
1852	[illegible]	10,386,509 p. s.
Het staatsinkomen zou dus hebben moeten bedragen over het jaar geëindigd op 5 April 1853		41.644,813 p. s.
het heeft werkelijk bedragen		50,512,806 »
dus meerder		8,867,993 p. s.

Toenemende bevolking heeft daartoe niet kunnen bijdragen, integendeel, na 1844 is de bevolking in Engeland aanzienlijk verminderd, en toch hebben *dezelfde* belastingen, die in 1841 slechts ruim 41½ millioen p. s. opbragten, in 1853 bijna 9 millioen *méér* opgebragt, omdat *alle* belastingen op de eerste levensbehoeften in dien tijd afgeschaft, en de meeste belastingen die de vrije ontwikkeling van handel en nijverheid belemmerden, opgeheven waren.

Stellen wij nu twee tijdvakken tegen elkander over, 1814 tot 1821 en 1844 tot 1853.

In het eerste tijdvak werd het stelsel van bescherming gehuldigd, en als een gevolg daarvan, indirecte

belastingen, meer bepaald op levensmiddelen en voorwerpen van eerste behoefte, als de beste wijze van te belasten beschouwd. In die jaren werden 14½ millioen p. s. aan *directe* belastingen afgeschaft; de overgebleven belastingen bragten bijna 9 millioen p. s. *minder* op, dan zij hadden behooren op te brengen.

In het tweede tijdvak van 1844 tot 1853, werd het stelsel van vrijen handel en onbeperkte mededinging langzamerhand en met voorzigtigheid meer en meer uitgebreid, en als een gevolg, of liever als een noodzakelijk vereischte daarvan, alle belasting op levensmiddelen en voorwerpen van eerste behoefte afgeschaft; maar de bestaande directe belastingen, met uitzondering alleen van die op de vensters, in stand gehouden; in die jaren, werden slechts ruim 10 millioen p. st. aan *indirecte* belastingen afgeschaft, de overgebleven belastingen bragten bijna 9 millioen p. s. *meer* op dan zij hadden behooren te doen.

Is het in den tegenwoordigen tijd nog geoorloofd, de lessen der ondervinding te raadplegen, dan zouden wij zeggen: het opschrift boven dit artikel behelst waarheid maar niet de geheele waarheid; er zou hebben moeten staan:

Afschaffing van directe belastingen vermindert het Staatsinkomen, en verhindert algemeene welvaart.

Afschaffing van indirecte belastingen, vooral van die op levensbehoeften, *onverschillig welke*, bevordert de algemeene welvaart en VERMEERDERT het Staatsinkomen.

Opmerkelijk is het, hoeveel moeite de tegenstanders van het voorstel der negen leden aanwenden, om de onjuistheid aan te toonen der berekening van het bedrag van den rijksaccijns op het *geslagt*, bij het voorstel gesteld, *door een gerekend*. op *tien cents* van ieder nederl. pond. Ook het voorloopig verslag der Tweede Kamer heeft daaraan veel tijd besteed onder § 8. Intusschen is het ons aangenaam, na de toetsing der opgegevene gronden van bestrijding, daaruit juist een bewijs te meer te mogen ontleenen, dat de afschaffing van den accijns op het geslagt, om verschillende redenen, voor de Natie weldadig is.

Het verslag zegt:

»Bij den tegenwoordigen prijs van het slagtvee wordt *ten platten lande in Holland*, als men zeer naauwgezet is of bijzonder »voor benadeeling vreest, de waarde van eene gemeste koe van »450 pond aangegeven op *f* 120.»

»De accijns daarvan bedraagt in het geheel *f* 18,22.»

»Volgens LAYTON COOKE. die in *de Potters jaarboekje* voor »1841 wordt aangehaald, staat de verhouding van het gewigt »van het levend dier tot het daarvan komende vleesch; als 1 tot 0,65.»

Op grond van die berekeningen verkrijgt men van eene koe van 450 pond 292.5 pond *vleesch*, maar let wel geen vleesch van dezelfde soort of hoedanigheid, geen courant vleesch, dat de slagter geheel aan zijne begunstigers leveren kan. In dat geval zou hij eene onbehoorlijke winst genieten, zoo hij het pond, dat hem 47½ cents kost, voor 65 cents verkocht. Men ziet dus dat *gemiddeld* 6½ cents accijns van het vleesch aan accijns wordt betaald, maar aan de gewone verbruikers ten minste een derde meer in rekening wordt gebragt, *zoo men aanneemt* dat ten platte lande in Holland een koe van 450 pond voor *f* 120 wordt aangegeven.

Uit *de Nederlander* van 28 November blijkt evenwel dat een rund van 200 en 220 pond werd geslagt op *f* 70. wat wij achten *meer nabij* den werkelijken marktprijs te zijn, en waardoor, volgens denzelfden maatstaf van berekening, dit *gemiddelde* bedrag van den accijns reeds tot 8 cents klimt.

Bij dat alles blijven wij aannemen, dat de verhouding van 1 tot 0.65, bruto tot netto vleesch ook hier te lande *in den regel* waarheid is.

Maar, — en hier komen wij tot de berekening van de veraccijnsing te *'s Gravenhage* in 1852, — die koe van 450 pond voor *f* 120, wordt *in de residentie* veraccijnsd voor *f* 83. —; die koe van 200 à 220 ponden voor *f* 70, in de residentie voor *f* 33 volgens het Tarief der waarde van het slagtvee, vastgesteld bij resolutie van den Minister van Financien van 4 Januarij 1845. Men ziet, dat het verschil *in het voordeel van de bewoners der residentie* beloopt van 50 tot 110 pct. Men heeft dus wel gedaan in de middelen tot bestrijding tot maatstaf de veraccijnsing van de *residentie* tot grondslag te nemen, maar men vergunne ons de *f* 4.88 cents, waartoe men kwam, *een privilegie te noemen voor de bewoners der residentie* tegen over de 10 *cents* van het platte land.

Wij lezen in *de Tijd*.

Sinds Zaturdag jl. ziet het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het voorstel der negen leden het licht. Met leedwezen hebben wij dat stuk doorbladerd, omdat wij daarin de blijkbaarste sporen van partijdige oordeelvelling op menige bladzijde ontmoeten. De meerderheid der 61 in de sectien aanwezige Kamerleden verwerpt het voorstel, tegen op zich zelf reeds betreurenswaard is en zijn moet, dewijl zij niet eens getracht heeft dit voorstel door een beter te vervangen. Maar er is nog iets ergers. Men kan bezwaren tegen elk voorstel, ook tegen het beste, hebben. Hij die ze heeft, is wel verpligt ze te doen gelden. Niemand kan dit misduiden. Maar iets anders is het bezwaren te hebben en denkbeeldige bezwaren te scheppen. Men behoeft slechts een oogslag op het verslag te werpen, om zich te overtuigen, dat in het onderzoek der sectien bij niet weinigen veel meer de partij-quaestie, dan de zaak, die er onderzocht werd, heeft gewogen. Men heeft zich niet ontzien in den aanvang van het 18 folio bladzijden lange verslag den voorstellers het verwijt naar het hoofd te slingeren, dat zij zich in deze aangelegenheid »*vooral, zoo niet uitsluitend*, door staatkundige beweegredenen hebben laten leiden; zoodat men hier *minder* aan eene *poging tot bevordering van algemeen welzijn*, dan *aan eene politieke demonstratie* te denken heeft.» De 18 folio bladzijden staan volgeschreven, om aan deze beschuldiging eenigen schijn van waarheid te geven. 't Is een ondankbare arbeid, dien men ondernomen heeft, waarbij al de kunstgrepen der balie, in ruime mate te hulp geroepen, weinig gebaat hebben. Want wat toch heeft men bewezen?

Heeft men bewezen, dat de negen-mannen in hun voorstel niets anders dan eene politieke demonstratie hebben voor oogen gehad? Niets minder dan dat. Integendeel, de 18 folio bladzijden bewijzen veeleer het omgekeerde, namelijk dat juist de bestrijders van het voorstel, in de quaestie, die ten naauwste in verband staat met het algemeen volkswelzijn, niets anders hebben gezien dan de politieke zijde; de mogelijkheid dat de voorstellers daardoor *populair* zullen worden. Dit te voorkomen hebben zij zoo noodzakelijk geacht, dat men daarop, met ter zijdeschuiving van alle volksbelang, vooral het oog heeft gehad. Dat is droevig van de partij die zich de behoudende noemt. Het is daarenboven nutteloos. Hetzij het voorstel aangenomen of verworpen wordt, het volk zal niet nalaten ten minste dankbaar te zijn voor de poging der negen-mannen. En wat men ook doen moge, het is onmogelijk, dat het gouvernement niet met een ander voorstel voor den dag komt, als men er in slagen mogt om het voorgedragene te verwerpen. Welnu, met dit verslag in de hand, zal men zelfs het voorstel, dat de regering zou noodig achten, moeten verwerpen. Hier heeft men niet noodig, om het bewijs te leveren, dat partijzucht te ver is gegaan.

Wij zullen niet treden in eene wederlegging van het langdradige onhandige stuk, dat zelfs de handen der regering in de toekomst bindt, dat alle plaats veil heeft voor de tegenwerpingen, en slechts betrekkelijk weinig regelen gunt aan de verdediging.

Buitenland.

ENGELAND.

Sedert eenige dagen bevindt lord Aberdeen zich ligt ongesteld, en heeft hij zijne gewone werkzaamheden niet kunnen verrigten. Misschien dat dit aanleiding heeft gegeven tot geruchten, dat hij bedacht zou zijn, om zijn ontslag te vragen. Welonderrigte lieden meenen evenwel, dat vóór de opening van het Parlement verscheiden belangrijke wijzigingen in het bestuur zullen plaats hebben, daar het anders een geduchten tegenstand nopens de Oostersche zaken, in het Lagerhuis te gemoet ziet; tories en radicalen hebben zich toch, voor een gedeelte althans, vereenigd ten behoeve van eene krachtiger staatkunde, dan zij aan de tegenwoordige ministers toeschrijven. De voorname verandering, waarvan sprake is, zou zijn de benoeming van lord Palmerston tot dat departement, waartoe hij eigenlijk het meest behoort, dat van buitenl. Zaken; ja, indien lord Aberdeen werkelijk mogt aftreden, twijfelen velen niet, of zou hij de hoofdleiding der zaken erlangen.

Nopens de Britsche staatkunde in het Oosten is het niet onbelangrijk op te merken, dat, blijkens telegraphische berigten, lord Stratford aan den Sultan de Engelsche officieren der scheepsmagt voor Konstantinopel heeft voorgesteld en tot Z. H. eene aanspraak heeft gehouden, »waarin hij namens zijne regering krachtige hulp heeft toegezegd tegen een onregtvaardigen aanval, maar toch den den vurigen wensch heeft uitgedrukt, dat de Sultan spoedig tot eenen eervollen vrede de toestemming zou geven. De Sultan heeft daarop geantwoord, dat hij geneigd was een eervollen vrede te sluiten, die bestaanbaar was met den eerbied voor en de handhaving van zijne regten als souverein.» (*Zie Turkije*).

BELGIE.

De heer Arendt heeft, in de akademie, het tweede gedeelte voorgedragen van zijne verhandeling over de Bekentenis van Balthasar Gerards. Hij heeft op geschied- en letterkundige gronden de echtheid van het bedoelde stuk, althans als copij, betoogd, en het in der tijd in Holland, in het Fransch, gedrukte uittreksel daarvan bijgebragt, waarin geheele zinsneden voorkomen, zoo als die letterlijk in het handschrift gevonden worden, dat tot zoo veel geschrijf aanleiding heeft gegeven.

PRUISSEN.

De Eerste Kamer is er eindelijk in geslaagd, zich den 6den December zamen te stellen. Er waren 81 leden tegenwoordig. De graaf von Rittberg is met eenparige stemmen als voorzitter herkozen.

DENEMARKEN.

De Eerste Kamer heeft bij eene tweede beraadslaging het ontwerp van wet aangenomen, betreffende de inkomsten van Prins Christiaan van Denemarken, met terzijdestelling van het amendement, dat door de Tweede Kamer er was ingebragt, namelijk, dat de Prins geen traktement zou erlangen voor de openb[illegible] betrekkingen, welke hij mogt bekleeden.

SARDINIE.

De toebereidselen tot de verkiezingen zijn te Piemo[illegible] in vollen gang. Gelijk in Zwitserland, heeft hier ve[illegible] verwarring van partijen plaats, en kan men wegens de[illegible] uitslag der verkiezingen nog weinig voorspellen: d[illegible] regering is, bij de zamensluiting van de uiterste pa[illegible]tijen, echter niet zonder beduchtheid.

De ijzeren spoorweg van Genua naar Turin is d[illegible] 6 met veel plegtigheid ingewijd.

SPANJE.

De tijdingen uit Madrid stellen den toestand n[illegible] als bedenkelijk voor; de tegenpartij bragt de regerin[illegible] zeer in het naauw, maar men geloofde toch, dat laats[illegible]gemelde met eenige weinige stemmen de overhand z[illegible] behouden. De tegenpartij meende echter, dat het bewin[illegible] door dezen strijd te zwaar zou geleden hebben, o[illegible] lang aan te blijven.

TURKIJE.

De tijdingen uit het Westen van de diplomatie, zi[illegible] meer dan ooit voor den vrede gestemd; doch de b[illegible]rigten uit het Oosten spreken niet dan van nieuwe[illegible] strijd en oorlogstoebereidselen.

Men verzekert te Parijs dat de vrede tusschen d[illegible] beide krijgvoerende partijen geenerlei moeijelijkhei[illegible] meer oplevert; dat nieuwe conferentiën zullen worde[illegible] geopend enz. en onbevooroordeelde dagbladen vinden de[illegible] tijdingen zoo onverwacht gunstig, dat zij het voorzigti[illegible] rekenen de verwezenlijking daarvan af te wachten; zi[illegible] wijzen op de ondervinding die men alreeds eenig[illegible] maanden geleden heeft gehad, toen de Weener Con[illegible]ferentie haar doel heette bereikt te hebben. Diezelfd[illegible] meer behoedzame bladen gelooven daarom niet aa[illegible] eene onmiddellijke uitbarsting van een Europeeschen[illegible] krijg, maar zij meenen dat de zwarigheden, die i[illegible] het Oosten zijn te overwinnen, zoó groot, en dat d[illegible] vijandelijkheden reeds zoó verre gevorderd zijn, da[illegible] men het treffen van den vrede zoo gemakkelijk nie[illegible] mogt achten. Men weet toch dat de Porte in de eerst[illegible] plaats staat op de ontruiming der vorstendommen; en te[illegible] andere zijde, zal de Keizer van Rusland vergelding willen[illegible] voor den aanval der Turken; iets hetgeen men naa[illegible] zijne geheele houding in de gewigtige strijdvraag e[illegible] vooral na zijn jongst manifest kan voorzien.

Welligt dat het naauwer verbond der vier mogend[illegible]heden Rusland echter tot voorzigtigheid aanspoort e[illegible] eene wapenschorsing getroffen wordt, die thans echte[illegible] nog niet bestaat. [illegible] geleverd zijn, waarbij de Russen, onder het bevel va[illegible] den generaal Nestoroff, 18,000 man sterk waren, e[illegible] de Turken, onder aanvoering van Selim-Pacha, 20,000 man. Laatstgemelden zouden de overwinning hebben behaald en wel 2000 Russen krijgsgevangen gemaakt. Men dient deswege ook de Russische berigten af te wachten.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 8 DECEMBER.

Zijn ingekomen adressen tot adhaesie aan het voorste[illegible] der negen leden.

Aan de orde is de voortzetting der discussie over he[illegible] amendement, voorgesteld door den heer VAN BOSSE op onder[illegible] artikel 11 van hoofdstuk IX A der Staatsbegrooting. (Di[illegible] amend., men zal het zich herinneren, heeft louter t[illegible] strekking, om te doen zien, dat de berekening voor d[illegible] amortisatie, voorkomende in den toelichtenden staat, nie[illegible] juist is, wat den grondslag der berekening betreft. He[illegible] geldt daarbij vooral de uitlegging van art. 9 der wet van 29 September 1841, waarover steeds een groot verschil van gevoelen heeft bestaan.)

De heer VAN NISPEN ondersteunt het voorgestelde amend[illegible] op grond van een naauwkeurig onderzoek in de zaak, voora[illegible] met betrekking tot hetgeen in de commissie van rappor[illegible]teurs over dit hoofdstuk was voorgevallen, en waaruit he[illegible] hem was gebleken, dat de grondslag der berekeningen, aangenomen door de Reg., niet geacht kan worden de juis[illegible] te zijn.

De heer ROCHUSSEN komt nader, op zijne gister ontwik[illegible]kelde gronden terug ter bestrijding van het amend. en o[illegible]dersteuning van de voordragt der Reg., beide met het o[illegible] op het stelsel, waarvan hier de toepassing zou moete[illegible] gelden.

De heer DIRKS verheugt zich, dat de Minister op d[illegible] begrooting de verhooging van den post van amortisa[illegible] heeft voorgedragen, daar zij eene stellige verpligting zon[illegible] voortgevloeid uit art. 9 der wet van 29 Sept. 1841. Het amend. van den heer VAN BOSSE kan hij niet aannemen op de gronden, door den heer ROCHUSSEN ontwikkeld, en vooral, omdat hij het beginsel ongeschonden wenscht bewaard te houden.

De heer SLEESWIJK VENING onderzoekt de vraag, of de wet van 1841 eene stellige verpligting tot amortisatie daarstelt, welke vraag door hem bevestigend wordt beantwoord.

De *Minister van Financiën* beschouwt de quaestie als zich eenvoudig te bepalen tot de beantwoording der vraag, of art. 9 der wet van 29 Sept. 1841 eene verpligting tot amortisatie daarstelt? Als lid der Kamer had hij deze vraag steeds bevestigend beantwoord; thans als minister heeft hij zich genoopt geacht, zijn stelsel in toepassing te brengen. Wat de herziening betreft van de aangewezen som, zij is inderdaad, gelijk de heer VAN BOSSE aangemerkt heeft, van ondergeschikt belang; het cijfer, door dien heer voorgesteld, was willekeurig, en hij zag daarom niet in, waarom dat in de plaats zou worden gesteld van dat der Regering.

De heer VAN BOSSE verklaart o. a. dat zijn amend. het beginsel niet raakt. Want de vraag is nooit geweest, of art. 9 der wet van 1841 verpligting daarstelde; maar de vraag is: *hoe* behoort die verpligting te worden toegepast? En nu meent de Spr., dat men eigenlijk het cijfer niet berekenen *kan*; want wie weet, hoe hoog de 2½ procents over een jaar zullen staan? En als die nu eens tot 70 of 80 pct. rezen, dan zou de Regering te weinig hebben aangevraagd en dus niet voldaan hebben aan het voorschrift der wet van 1841. Nu evenwel de Min. van Fin. verklaard heeft, met het oog op de zoo uiteenloopende gevoelens, dat hij aan zijne berekening niet zoo vast houdt en dat zijn cijfer niet juist daarstelt het *minimum*, bedoeld bij art. 9 der wet van 1841, acht Spr. het beginsel ongeschonden, en zou hij in dit geval wel tot de intrekking van zijn amend. kunnen besluiten.

De MIN. VAN FIN. verklaart, dat naar zijne meening het voorgedragen cijfer volkomen voldoet aan den eisch, bij de wet van 1841 opgelegd; maar dat dit *cijfer* daarom niet onveranderlijk is of uitgegeven zal moeten worden. Jaarlijks zou eene nieuwe berekening moeten worden gemaakt.

De heeren VAN RAPPARD, DE MAN, VAN NISPEN en SLEESWIJK VENING hebben nog eens het woord gevoerd. De voorsteller de heer VAN BOSSE, trekt daarna zijn amend. in, daar hij in de afgelegde verklaring door den Min. van Fin. het beginsel ongeschonden ziet gehandhaafd; dat door hem op den voorgrond gesteld.

De artt. 11—15 worden zonder discussie aangenomen en het geheele wetsontwerp met ALGEMEENE stemmen.

Thans komt in discussie Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1854. Bij de algemeene beraadslaging wordt, over het ongerief der *nederlaag* aan de Duitsche grenzen, het woord gevoerd door de heeren DE LOM DE BERG, VAN NISPEN, MACKAY en den *Minister van Financiën.*

De heer VAN WINTERSHOVEN wenscht de afschaffing van het stelsel van premiën, dat gehuldigd wordt bij de aangiften der ambtenaren omtrent smokkelarij, ten gevolge waarvan zoo veel aanleiding wordt gegeven tot het te kort doen aan de waarheid. De *Minister van Financiën* geeft de verzekering, dat de zaak een onderwerp der overwegingen bij de Regering zal uitmaken.

Iste afdeeling (artt. 1—4) aangenomen zonder hoofdelijke omvraag; IIde afdeeling (artt. 5—8) insgelijks; zoo mede IIIde afd. (artt. 9—10); IVde afd. (artt. 11—13); Vde afd. (artt. 14—16); VIde afd. (artt. 17—22).

Bij de VII afd. (art. 23) merkt de heer VAN HOËVELL op, dat hij niet gunstig gestemd is voor den post van *f* 24.300 voor *de Rijksadvokaten*, bovenal door de veeljarige betoogen van den Hr. GODEFROI, dat deze ambtenaren overbodig zijn. Thans wenscht de Spr. eene poging te wagen, om eene hervorming van dit stuk tot stand te brengen. Zonder nu de rijksadvocaten geheel overbodig te achten, verklaart hij zich overtuigd dat er althans eene aanzienlijke verandering moet plaats hebben. Hij herinnert dat de Hr. STORM vroeger voorstelde ¼ van het uitgetrokken cijfer, hetgeen toen is verworpen. Nogtans waagt hij, hetzelfde amend. thans voor te dragen, vooral omdat destijds de *tegenwoordige* Min. van Financiën gestemd had *voor* het amendement van den Hr. STORM. Het amend. strekt derhalve, om van de uitgetrokken *f* 24.300 de som van *f* 6,150 af te trekken.

De heer GODEFROI erkent, dat hij reeds in 1850 het initiatief had genomen voor de bestrijding der rijksadvocaten; hij heeft ook gestemd vóór het amend. van den hr. STORM, om te doen eene demonstratie tegen het bestaan van de rijksadvocatie op den tegenwoordigen voet. Hij staat ook nog voor, dat de rijksadvocaten overbodig zijn; maar hij gelooft, dat men, om de aannemelijkheid van 't amend. te beoordeelen, ... [illegible] ... de vraag, welke de stand van zaken is tusschen de Vertegenwoordiging en de Regering.

Daartoe treedt de Spr. in eene beschouwing van al hetgeen omtrent deze zaak vroeger in de Kamer was voorgevallen. De slotsom dezer beschouwing was, dat de Spreker *thans*, nu hij de aanbieding van eene wet op de regterlijke organisatie niet aanstaande houdt, zoo als dit ten vorigen jare plaats had, minder bezwaar zou hebben, om het amend. te ondersteunen; maar hij zou zijne stem doen afhangen, van het antwoord zijner vraag, of spoedig de weder-indiening te verwachten is van het vervallen wetsontwerp, houdende wijziging van de algemeene wet van 20 Augustus 1822.

De heer SLEESWIJK VENING is tegen het amend.; volgens hem is de rijksadvocatie onontbeerlijk, ten betooge waarvan hij een reeks van zaken opnoemt, die door hem moet behandeld worden. De heer DE KEMPENAER merkt op, dat men de instelling niet op eens kan afbreken, met het oog op het belang van 's lands dienst; en dat men, al ware de afschaffing tot stand gebragt, geene bezuiniging zou erlangen: hij zou dus stemmen tegen het amend. De heer V. LIJNDEN meent, dat de vorige spr. de werkzaamheden der rijksadvocaten te veel heeft opgedreven; hij kan het gevoelen van den heer GODEFROI niet deelen, dat de quaestie afhankelijk was van eene verandering der wet van 1822; maar aangezien hij eene spoedige reorganisatie der regterlijke magt wel verwacht, zou hij tegen stemmen. De heer VAN NISPEN is vóór het amend.; de heer VAN GOLTSTEIN daar tegen.

De heer VAN HOËVELL heeft met verwondering gehoord de redenen van de heeren GODEFROI en VAN GOLTSTEIN, die vroeger *vóór* een gelijk amend. stemden, ofschoon destijds dezelfde bezwaren bestonden als thans. Het was alleen in de hoop, dat oude bondgenooten in deze zaak hem niet zouden verlaten, dat hij het amend. heeft durven voorstellen; maar nu deze hem afvallen en een *tegenovergesteld* gevoelen ontwikkelen als vroeger, hoewel de omstandigheden dezelfde zijn, begint Spr. inderdaad aan de aanneming te wanhopen.

Na nog eenige discussie, zoo vóór als tegen, gevoerd tusschen de heeren VAN GOLTSTEIN, GODEFROI, SLEESWIJK VENING en DE MAN, heeft de *Minister van Financiën* het woord gevraagd en verklaard, dat hij wel is waar, als lid, had gestemd *vóór* de inkrimping der rijksadvocaten, *thans* zich echter verklaren moet tegen zoodanig amendement, maar de tijd te kort op handen was, om eene andere regeling tot stand te brengen. Overigens verklaart de Min., dat eerlang de verwachte wet tot wijziging der algemeene wet van 1822 zal worden aangeboden.

Het amend. van den heer VAN HOËVELL wordt daarop met 39 tegen 23 stemmen VERWORPEN.

Vóór stemden de heeren: Sloet tot Oldhuis, Bots, Hengst, Jespers, de Lom de Berg, Hugenholtz, Storm, Strens, de Poorter, Thorbecke, Van den Heuvel, Dommer, Beens, Luyben, ten Cate, Reinders, Westerhoff, van Hoëvell, van Wintershoven, van Nispen, Meeussen, de Man en Zijlker.

De artt. 23—39 werden alsnu zonder discussie aangenomen.

De VIII afdeeling (artt. 40—48) worden mede aangenomen; insgelijks de IXde afdeeling (artt. 49—55) na eene vraag van den heer STORM VAN 'S GRAVESANDE, waarom de postdirecteuren nog altijd bleven in het genot van vrijdom van briefwisseling enz., hetgeen aan de schatkist een verlies van ongeveer *f* 25.000 berokkende, terwijl dit vrijdom zelfs aan den boekhandel groote schade toebragt, omdat de postdirecteuren daardoor met voordeel concurreerden met den boekhandel; en het antwoord van DEN MINISTER VAN FINANTIEN, dat hij niet in staat was daarop volledig te antwoorden, doch dat hij wel wist, dat niet alleen de postdirecteuren, maar *al* de ambtenaren van *de* posterijen daarin deelden en dat de bezoldiging er naar geregeld werd.

Over art. 54 ontstaat eene discussie. De heer DE POORTER keurt het af dat op de begrooting gebragt worden *f* 90,000 voor een nieuw postkantoor te *Amsterdam*, zonder dat de Vertegenwoordiging over de zaak zelve is gehoord geworden en Spr. met vele andere leden meenen, dat het bestaande gebouw, met eene kosten van *f* 10,000 zeer wel kon voor het doel geschikt gemaakt worden. De heer VAN GOLTSTEIN komt op tegen de strekking, om de uitgaven steeds te verhoogen. Art. 54 wordt aangenomen met 41 tegen 20 stemmen.

TEGEN stemden de heeren Hengst, de Lom de Berg, de Brauw, Schimmelpenninck van der Oije, Storm, Strens, de Poorter, Elout, van Eck, Slicher, ten Cate, Reinders, Westerhoff, van Hoëvell, van Amerongen, Vening, Boeije, van Akerlaken, Zijlker en Sloet tot Oldhuis.

Bij de Xde afdeeling vraagt de heer VAN LYNDEN of de kloostergoederen van St. Agatha behooren tot de domeinen; of er niet meer betaald wordt aan jaarlijksche pacht dan *f* 700; of de waarde der goederen niet is 2 à 3 ton; en zoo ja, naar welken maatstaf de verpachting dan wordt gegeven?

De *Minister van Financiën* antwoordt: de goederen zijn domeinen; wat de opbrengst en de waarde betreft, de Minister kan het niet uit zijn hoofd zeggen; hij gelooft evenwel dat de waarde veel grooter is dan de opbrengst; de huur loopt nog een jaar en dan eerst kan er sprake zijn van een onderzoek omtrent deze zaak. De heer VAN LIJNDEN zegt dat het dan *willekeur is*, dat men de inkomsten van den Staat zoo benadeelt.

De heer VAN BOSSE meent te moeten opmerken, dat de heer VAN LIJNDEN een oordeel uitspreekt over eene zaak, die niet bekend bij hem schijnt te zijn; want er is geen sprake van willekeur, maar van eene gewoonte sedert meer dan 200 jaren. De heer VAN LIJNDEN vraagt ten derden male het woord, tegenstand ontmoetende, ziet die heer van het woord af en de discussien worden gesloten.

Tot en met art. 58 worden nu aangenomen.

Morgen 11 ure voortzetting.

Gaarne voldoen wij aan den geeerden wensch, ons kenbaar gemaakt, om de korte, maar niet minder belangrijke inlichting, welke de heer DOMMER VAN POLDERSVELDT in de gedenkwaardige zitting der Tweede Kamer van 6 dezer heeft gegeven, over te nemen uit het *Bijblad*, aangezien in ons verslag, met betrekking tot hetgeen die heer zou gezegd hebben, eenige onnaauwkeurigheid was ingesloopen.

Men zal zich herinneren, dat de Min. van R. C. Eeredienst had gesproken van eene mededeeling, die, ook aan den heer THORBECKE, als Minister van Binnenlandsche Zaken, door tusschenkomst van een geacht persoon, zou zijn gedaan. Hierop zeide de heer DOMMER VAN POLDERSVELDT het volgende:

Ik zal in den grond der zaak, die thans op nieuw ter sprake is gekomen, voor dit oogenblik niet treden; ik zal eerst afwachten, wat daaromtrent door den vorigen Minister voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst zal worden gezegd.

Maar ik heb gemeend, alvorens deze discussie verderen loop neemt, een enkel woord te moeten zeggen ter opheldering, na hetgeen ik zoo even vernomen heb van den Minister voor de Roomsch-Katholijke Eeredienst. Er is sprake geweest, Mijne Heeren, van een geacht persoon, zoo die Minister het heeft genoemd, die zich in deze onderhandeling zou hebben in verband gesteld met den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken. Ik moet, na hetgeen ik straks vernam, veronderstellen, dat daarmede mijn persoon kan zijn bedoeld. Ik acht het, ter juiste appreciatie van de zaak noodig, dat hier mijne verklaring voorafga, *dat hetgeen tusschen mij en den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken met opzigt tot deze zaak is gesproken noch direct, noch indirect behoort tot hetgeen men kan noemen eene kennisgeving*. Ik heb met den Minister *confidentieel gesproken over een gerucht*. Ik had gewenscht, dat, wanneer men te doen heeft met zaken van dat belang, men als dan de *werkende* personen zelve, namelijk den pauselijken internuntius tegen over twee Ministers, alleen in het geschil had betrokken, maar niet zijne toevlugt zou genomen hebben tot een gesprek dat hier *in deze zaak* niets kan afdoen. Ik zal voor dit oogenblik mij niet verder in de discussie begeven, maar ik zal afwachten de nadere inlichtingen, vooral van de vorige Ministers hier tegenwoordig.

's Gravenhage, 8 December.

Z. M. heeft aan den generaal-majoor jhr. W. C. Storm de Grave, Hd. adjudant in buitengewone dienst, kommanderende de 1ste brigade cavalerie, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het kommandeurskruis der 1ste klasse van de Guelphen-orde, mitsgaders aan den 2den luitenant jhr. W. J. Storm de Grave, van het 2de regement dragonders, van het ridderkruis der 4de klase van dezelfde orde.

Z. M. heeft den heer mr. H. J. Engelkens, betaalmeester te Winschoten, als zoodanig benoemd te Groningen, in plaats van wijlen den heer L. U. baron Rengers. Voorts tot betaalmeester te Winschoten, den heer C. H. Raven, surnumerair bij de dienst van 's Rijks schatkist.

De Minister van Finantien heeft ter kennisse van de belanghebbenden gebragt; 1°. dat te beginnen met 15 December e. k. en behoudens de nagemelde uitzondering, de geheele briefwisseling tusschen het Rijk en Groot-Brittannie dagelijks door middel van geslotene brievenmalen van Ostende en Dover zal worden verzonden; zijnde het voortaan niet meer noodig dat die wijze van verzending bepaaldelijk op het adres der brieven worde vermeld; 2°. dat het echter aan een ieder vrijstaat om des verkiezende en almede door tusschenkomst van het postkantoor, zijne brieven regtstreeks met eene der tusschen de Nederlandsche en Engelsche zeehavens varende stoombooten te doen verzenden; doch dat in zoodanig geval de afzenders van hun verlangen daaromtrent door eene aanduiding op het adres moeten doen blijken; 3°. dat te rekenen van het bovengemelde tijdstip het enkele briefport tusschen het Rijk en Groot Brittannie van 60 of 70 cents op 40 cents wordt gebragt, onverschillig langs welken weg de verzending geschiedt; 4°. dat de bovenvermelde vermindering van het port mede van toepassing is op de briefwisseling met verder gelegene landen en kolonien, welke door tusschenkomst der Engelsche postadministratie verzonden wordt: onverminderd het port over den meerderen afstand, waaromtrent de vereischte inlichtingen op de postkantoren te bekomen zijn; 5°. dat de briefwisseling tusschen de Nederlanden en Groot Brittannie naar de verkiezing der belanghebbenden gefrankeerd of ongefrankeerd kan verzonden worden, maar daarentegen de brieven, bestemd voor verder gelegene landen en kolonien, aan eene gedwongene frankering onderworpen zijn; 6°. dat behoudens het verzenden ook van deze brievenmaal over Ostende, de vroegere bepalingen omtrent de briefwisseling tusschen het Rijk en Nederlandsch Indië langs den weg van Southampton voor als nog van kracht blijven.

Het *Staatsblad* n°. 115 bevat het Koninklijk besluit van 23 November 1853, houdende de overeenkomst tot regeling van het postwezen tusschen Nederland en Hanover op den 19 September 1853 gesloten.

Het Staatsblad n°. 116 bevat het Koninklijk besluit van 30 November 1853, omtrent de heffing van het port op de briefwisseling met Groot-Brittannie, naar aanleiding van art. 21 der wet van 12 April 1850 (Staatsblad n°. 15.)

Naar wij vernemen is het adres voor eenige weken aan den Minister van Financiën gezonden tot afschaffing van het tonnegeld niet zonder deelneming gebleven in Dordrecht. Zoover ons bekend is worden daaronder de namen der voornaamste Dordsche handelaren gevonden, als o. a. J. S. Vriesendorp, Jacobus de Voogd, Gerrit van Hoogstraten en Zoon, F. J. Deking Dura, F. van Wageningen, Dekker en Vriesendorp, A. du Bois en Zoon, P. en J. Hordijk, Visser en van der Sande, Sandberg en Cie., J. B. 't Hooft, A. Vos, Blussé van Oud-Alblas, Klerk en Voogd, J. van Wageningen Dz., C. A. Vriesendorp, A. J. Verbeek van der Sande, L. N. Roodenburg, H. Brunner, Balen en Rovers, Jacob Vriesendorp en Zonen, J. van Oldenbergh en Zonen, de Court en Cie, P. W. Balen, Gerard Maurits, Jantson van Erkelens en Zoon, H. Vriesendorp, Gebr. Blussé, H. en Z. Schouten en Cie. enz.

De *Echo Universel* wil weten, dat dezer dagen bij een Koninklijk besluit, door den heer Lightenveldt, Minister voor de R. K. Eeredienst gecontrasigneerd, aan den Jansenistischen aartsbisschop van Utrecht een tractement van *f* 1800.— en aan den Jansenistischen bisschop van Haarlem een van *f* 1300 is toegekend.

---

* Z. M. de Koning heeft heden morgen in een bijzonder afscheids-gehoor ontvangen Z. Ex. den heere ridder de Stuers, opperbevelhebber van het leger in Indie.

* Z. Exc. de Min. van Kolonien, de heer Pahud, heeft gisteren middag een afscheids-diner gegeven aan Z. Exc. den heer ridder de Stuers.

* Het vertrek van Z. Exc. den ridder de Stuers naar Indie zal, naar men verneemt, aanst. Woensdag plaats hebben.

Bij het Departement van Kolonien is van het bestuur der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, mededeeling ontvangen eener missive van den kommandant van het aldaar gestationeerde Fransche eskader, blijkens welke de blokkade, gelegd op dat gedeelte der kust, hetwelk gelegen is tusschen den linkeroever der rivier Grand-Lahou en den regter oever van de Assinee, sedert den 23sten October jl. weder is opgeheven.

Door Z. M. gezant te Konstantinopel wordt berigt, dat volgens eene van den Nederlandschen consul te Galatz ontvangene mededeeling, de vaart op den Donau tegenwoordig als zeer gevaarlijk is te beschouwen, zelfs voor de neutrale schepen.

Blijkens een van Z. M. consul-generaal te Smyrna ontvangen schrijven, van den 23sten November jl. was aldaar bevracht van Triest aangekomen de Nederlandsche schoener *Piet Hein*, kapitein Meijer, welke onmiddellijk te Tchesme vruchten voor Nederland of Liverpool is gaan innemen; en voorts het Nederlandsch vaartuig *de Hoop*, kapitein W. Kiers Kok, komende insgelijks beladen van Triest en gaande naar Tchesme om rozijnen voor Liverpool in te nemen.

In den nacht van den 6den dezer, ongeveer ten 2 uro, werd in eene steenkolenloods op 's Rijks werf te Hellevoetsluis brand ontdekt, waarschijnlijk ontstaan door het broeijen der kolen. Met behulp van twee marinespuiten was men het vuur spoedig meester. Men is bezig, de geheele loods te ontruimen, waarbij steeds eene spuit in werking blijft.

Men schrijft van den 6den dezer uit Hardenberg, dat een bejaard en sukkelend man, die met zijne vrouw en kinderen in eene arme buurt bij de Dedemsvaart langen tijd aan de grootste ellende ten prooi was, den vorigen dag, volgens verklaring der buren, letterlijk den hongerdood is gestorven.

Bij Doodewaard liggen thans meer dan veertig zeilschepen en zeven stoombooten, die wegens den lagen stand van het water niet verder kunnen komen. Zij zijn gedeeltelijk met aardappelen bevracht naar Holland en Engeland bestemd. In vele jaren is het water in de Waal zoo buitengewoon laag geweest.

Dezer dagen werden de bewoners der gemeenten Cuijck en Wijchen verontrust, door het ontvangen van zoogenaamde brandbrieven, enz. die hen per post, met het postmerk Grave, Dedam en Zevenaar werden toegezonden. De plaatselijke besturen stelden alle pogingen in het werk om den schrijver uit te vinden, ook de officieren van Justitie te 's Bosch en te Nijmegen deden daartoe al het mogelijke, terwijl de luit. kommandant der marechaussée te Grave, op de plaats zelve alle nasporingen deed. Aanvankelijk scheen alles vergeefs, maar de bedoelde luitenant, de heer J. A. Chappius, zette zijn onderzoek steeds voort met het gevolg, dat de vermoedelijke schrijver ontdekt, gevangen genomen en naar het huis van arrest te 's Bosch werd overgebragt.

Te Franeker werd op 5 dezer de heer J. Kingma met 398 stemmen tot lid van de Prov. Staten van Friesland verkozen tegen den heer mr. J. W. Tromp, die 268 stemmen op zich vereenigde.

Men verneemt, dat de gemeenteraad van Rauwerdenhem, met 6 stemmen tegen 1 besloten heeft de [illegible]ting af te schaffen.

Men schrijft uit Roozendaal, dat de werken van den spoorweg van Antwerpen naar Rotterdam zich thans in den volgenden toestand bevinden.

Van de Belgische grenzen naar Roodevaart is men reeds over eene lengte van 2000 ellen met de aarde en kunstwerken gereed, terwijl van den zijtak van Roozendaal naar Breda reeds bijna eene lengte van 3600 ellen, voltooid is. De aardewerken worden voorts op onderscheidene punten met kracht doorgezet; de vorst belet dit ten opzigte van de kunstwerken. Het stationsgebouw te Roozendaal is onder dak en de fondamenten zijn gereed van de gebouwen, voor bergplaatsen bestemd. Tusschen 5 en 600 personen arbeiden tegenwoordig aan dezen weg.

T. Men meldt ons uit TWELLO den 7 November: Gisteren avond hield de heer Rauwenhof hier in het openbaar, zijne derde verhandeling over den landbouw. Ditmaal betrof zij de wording van onzen vaderlandschen bodem; de heidevelden, kleigronden, zandstreken, de lage en hooge veenen, benevens de duinen en heuvels. Meer dan 200 toehoorders deden hunne belangstelling blijken. Wij verheugen ons, dat deze verhandelingen gedurende den winter wekelijks zullen gehouden worden, te meer daar de heer Rauwenhof toont de man te zijn, wien deze zaak namens Z. M. den Koning, zeer goed is toevertrouwd.

Behalve te Twello, zullen deze voordragten, voor zoo ver de gemeente Voorst betreft, ook éénmaal 's weeks te Gietelo plaats hebben. De Raad van Voorst, heeft, om het edele doel, te helpen bevorderen, dat Z. M. hiermede heeft, ter bestrijding der noodzakelijk daartoe te maken kosten, *f* 100, hiervoor op de begrooting uitgetrokken.

□ Uit DRUNEN wordt ons van den 7den gemeld: De Eendekooijen in deze omstreken leveren in het tegenwoordig saisoen ongekende uitkomsten op. Als eene bijzonderheid verdient vermelding, dat op de Eendekooi van de *Vaan* te Vlijmen, op één dag ruim DUIZEND Eendvogels gevangen zijn,

Men wil het afkomen van de groote massa's dier vogels aangemerkt hebben als een bewijs van schielijk en gestreng ingevallen vorst in het land hunner herkomst.

— Naar men verneemt circuleren in de gemeenten Waalwijk en Vlijmen, mede adressen aan de 2de kamer, op de aanneming van het bekende voorstel der 9 leden aandringende.

△ Een onzer correspond. meldt ons uit 'sBosch, dat van het vroeger medegedeelde berigt, dat op den 27 Dec. door den Aartsbisschop van Utrecht eene pontificale mis in de hoofdkerk te 's Bosch zou worden opgedragen en andere godsdienstoefeningen zouden plaats hebben, tot dus verre binnen die stad niets bekend is.

— Van de op de groote markt geplaatste koek- en banketkramen, werd er eene dezen nacht door inbraak bestolen. Men heeft bijna de geheele kraam ledig gevonden; ook moet men de schalen, het gewigt en eenig geld hetwelk er in was medegenomen hebben. Het zonderlingste van dezen diefstal is, dat deze geen vijftig passen van de schildwacht der hoofdwacht verwijderd plaats had.

Onze Correspondent uit HOOGEVEEN meldt ons: In de maand November 1853 zijn in de nieuw verbeterde Hoogeveensche vaart der Drentsche Kanaal Maatschappij afgevaren: Uit Hoogeveen 520 Vaartuigen, metende 13,296 tonnen; Boven Sluis II en III of Roogat en Osseluis 126 Vaartuigen, metende 2061 tonnen; Boven de Meppeler Sluis 267 Vaartuigen metende 6293 tonnen; Totaal 913 vaartuigen, metende 21,650 tonnen; behalve 145 kleine of ongemetene vaartuigen, terwijl het totaal der afvaartsgelden over die maand bedraagt *f* 1056,49.

Correspondentie.

De «*recepten verkrijgbaar in de Apotheek van het Behoud*», van R. R. uit Groningen, hebben ons eenige vrolijke oogenblikken verschaft. Ze nogtans in ons blad op te nemen, daarin zien wij nog al bezwaar.

Advertentiën.

Laatste Berigten.

Z. M. heeft tot burgemeester van Zutphen benoemd O. L. graaf van Limburg Stirum, thans wethouder dier gemeente.

Z. M. heeft aan W. van der Tuuk, gewezen pedel bij de hoogeschool te Groningen, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van *f* 302 's jaars.

Z. M. heeft tot op één gulden verminderd elke der 13 geldboeten van *f* 10, waartoe A. F. Burgers en Cº. te Arnhem, den 27 April en 18 Mei 1853 door de Arrond.-regtb. te Roermond zijn veroordeeld, wegens het slechts met 2 in plaats van het met 3 paarden bespannen hunner voor meer dan 6 personen ingerigte en tevens voor vrachtgoederen bestemde diligence. Overigens blijven de vonnissen in hun geheel.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der dir. belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Posterholt c. a., de heer A. J. A. H. [illegible], thans boekhouder ten kantore Sittard.

Z. M. heeft aan de gepens. kapiteins der infanterie met rang van majoor A. S. van Geldrop en D. C. Graswinckel, en aan den gepens. officier van gezondheid der 1ste kl. W. van Pelt, van het pers. der geneesk. dienst van de landmagt, respectivelijk het voortdurend dragen vergund van de activiteits-uniform van het wapen en van de dienst, waartoe zij laatstelijk hebben behoord.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 8 December 1853.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	2½	61 3/8 7/16		Pct.	
Dito Certificat.	3	73 3/4	*Hope* 1798/1816	5	104
Dito dito	4	92 3/4 7/8 13/16	Dito 1828/1829	5	102 3/4
O. I. Leening.	4	92 3/4	Cert. 1831/1833	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	88 3/4
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	87 1/4
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	87 1/4
Dº *Rothschild.*	2½		Inschr. [illegible]	6	
Frankrijk.			Certificaten dito	6	
Obligatien	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	21 13/16	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3				
Dº Binnenl.	5	40½ 9/16 ½	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.		5 3/8	Metalliek	5	76½ 3/8
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	[illegible]
Portugal.			Dito letter B	5	90 7/8
Londen nieuwe.	5	36 7/8 7 7/8	Dito 1847	2½	39 1/8 3/16
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	39 1/8 3/16

Mexic., te Londen 3 pct. 28¼; 5/16; Dito [illegible]. Gren., te Lond. p. s. 100 2½ pct. 21½; Dito Onbepaalde 21 3/8, 1/2; Dito Uitgesteld 8 3/16, ¼; Peru 4½ pct. 67 7/8, 8¼, 67¼.

De markt leverde heden in binnenl. noch buitenl. effecten iets belangrijks op, daar bij weinig affaire de prijzen lusteloos waren. Alleenlijk van Z. Amerik. fondsen waren werkelijk Granada's hooger te plaatsen.

LONDEN, Woensdag 7 December. Consols op t. 96 3/8; Mexico N. 3 pct. 25; Peru 4½ pct. 69 à 70; Spanje 1 pct. 22 3/8; Rusland 4½ pct. 98 3/8; Sardinie 5 pct. 90.

PARIJS, Woensdag 7 December. Fr. 4½ pct. ex c. 101.75; dito 3 pct. op t. 74.70 ex c.; Spanje binn. 3 pct. 42¼; dito 1 pct. 22 3/8; Belgie 4½ pct. 99 1/8; Russen 4½ pct. 97; N. Metall. 92½.

WEENEN, Woensdag 7 December. N. Metal. [illegible]; dito lett. B 110; Bankactien 1363; Lomb. 5 pct. [illegible]; Lot. fl. 250 136¾; Wissel Lond. 11.17; Parijs 136; Zilver 15[illegible]

Bij JOH. NOMAN EN ZOON te 's Gravenhage.